

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

's-Gravenhage, 30 September 1949

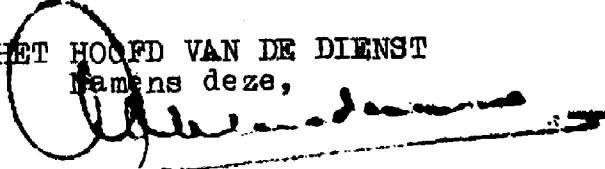
No.: 70620

Bijl.: een

Betr.: Overzicht no.8

Hierbij heb ik de eer U een exemplaar aan te bieden van Overzicht no.8 van mijn Dienst, afgesloten per 14 September 1949.

HET HOOFD VAN DE DIENST
namens deze,

J.G. Crabbendam.

AAN: Alle Politieverbindingen.

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

Overzicht No. 8, 1949

I N H O U D

I. Communisme Internationaal.	blz. 1
II. Activiteit C.P.N. (De Waarheid)	" 6
III. Neven- en mantelorganisaties der C.P.N.	" 10
IV. Andere groeperingen	" 15
V. Indonesië	" 18
VI. Overzicht der stakingen in Augustus 1949	" 22

INDEX a.

"Vrije Communistische Partij" in Duitsland (F.K.P.) ageert tegen Moskou		blz.	1
Oude uitspraak van Stalin over "internationalisme" opnieuw door de communisten geïteerd	en	"	1 2
Verspreiding C.P.N.-brochure "Over de dictatuur van de Volksdemocratie"		"	2
Bijzonderheden over het Wereldjeugdfestival te Boedapest (14 t/m 28 Aug.1949)	t/m	"	2 4
De onsamenhangende samenstelling van de Nederlandse afvaardiging te Boedapest		"	3
Het optreden van de Indonesische delegatie in Hongarije	en	"	3 4
Het tweede congres van de W.F.D.J. te Boedapest (2 - 10 September 1949)	en	"	4 5
Congres van het Internationaal Verbond van Studenten (I.U.S.) te Sofia (12 - 19 Sept.1949)		"	4
Communistische aanvallen op het congres te Rotterdam (26 - 30 Aug.1949) van de Internationale Transport Federatie		"	5
Propaganda van het Nederlandse Organisatie Comité voor de Wereldvrede op 2 October a.s.	en	"	5 6
Het Waarheidszomerfeest te Amsterdam (28 Aug.1949)	en	"	6 7
Propaganda voor het Jan Postma-Pers- en Propagandafonds		"	7
C.P.N.-agitatie tegen de Ronde Tafel Conferentie	t/m	"	7 9
De C.P.N. en de wethouderszetels		"	9
Nieuw gestencild A.N.J.V.blad "De Vredessoldaat"	en	"	10 11
O.P.S.J.-congres "Onderwijs en Vrede" op 12 en 13 November 1949		"	11
Communistische demonstraties tegen Garnizoensdag te Utrecht		"	11
Het tweede E.V.C.-congres te Amsterdam gehouden	t/m	"	11 14

INDEX b.

Aanbieding aan Nederland voor boekenruil met de Sowjet-Unie	blz.15
De Vlamkampen-1949; referaten op de "Internationale Dag"	t/m " 15 " 17
Sudirdjo, bestuurslid van de "Perhimpunan Indonesia", laakte in een herdenkingsbijeenkomst te Amsterdam het beleid van de daar aanwezige Republikeinse leiders Mohammed Hatta c.s.	" 19

I. COMMUNISME INTERNATIONAAL.

Toen de communisten buiten Rusland en de satellietstaten in toenemende mate politiek geïsoleerd werden, heeft het Kremlin het internationalisme weer eens op de voorgrond geplaatst. Het Tito-conflict heeft deze verandering van koers in bijzondere mate bevorderd. Deze tactiek behoeft geenszins gepaard te gaan met het prijsgeven van de Sowjet-Russische nationalistische praktijken. Voorshands is zulks zelfs onwaarschijnlijk. Het internationalisme van het Kremlin verplicht de communisten over de gehele wereld tot het betrachten van straffe discipline en onvoorwaardelijke volgzzaamheid.

Tito, die in een recente Sowjet-nota aan de Joegoslavische regering nu fascist wordt genoemd, heeft elders medestanders gekregen. Ook andere communisten gaan zich openlijk verzetten tegen de Russische overheersing.

Karl Heinz Scholz en Paul Szymanski, de eerste een veteraan van de communistische partij in Duitsland, de tweede een voormalig leider van de S.E.D. (de communistische partij in de oostelijke zone), wensen uiteindelijk een bond van alle Duitse communisten, die het Russische imperialisme verwerpen. Scholz, die verblijft houdt in de Franse bezettingszone, heeft volgens persberichten in zijn woning speciale beveiligingsmaatregelen getroffen teneinde uit handen van de Sowjet-Russische bezettingsautoriteiten te blijven, die een prijs van 10.000 Oostmarken op zijn hoofd zouden hebben gesteld.

De "Vrije Communistische Partij" (F.K.P.) van Scholz c.s., een kleine oppositiegroep, zou contact hebben opgenomen met maarschalk Tito. Scholz verklaarde onlangs:

"Wij hebben deze partij opgericht om het imperialistische bolsjewisme te bestrijden. Het zogenaamde internationalisme van de Sowjet-Unie is bedrog. Wij verwerpen alle plannen voor een dictatuur van het volk, omdat deze onvermijdelijk uitloopt op een dictatuur over het volk".

Het verdient inmiddels aandacht, dat het Politburo te Moskou het juist thans nodig heeft geoordeeld een oud standpunt van Stalin opnieuw te verbreiden. Maarschalk Worosjilov, lid van het dagelijks bestuur der Russische partij, heeft in Boekarest in een openbare rede op 22-8-1949 herhaald wat Stalin 22 jaar geleden ten overstaan van het Centraal Comité en de Centrale Controle Commissie der Russische bolsjewistische partij had geantwoord op de vraag: Wat is een internationalist?

"Revolutionnaire is hij, die bereid is de U.S.S.R. te verdedigen zonder voorbehoud, onvoorwaardelijk, openlijk en eerlijk, zonder geheime militaire raadplegingen. Want de U.S.S.R. is de eerste revolutionnaire, proletarische staat ter wereld, welke het socialisme opbouwt. Internationalist is hij, die bereid is de Sowjet-Unie zonder voorbehoud, zonder aarzeling, zonder voorwaarde te verdedigen, omdat de U.S.S.R. het fundament is van de revolutionnaire wereldbeweging. Want het is onmogelijk deze revolutionnaire beweging te verdedigen en voorwaarts te doen schrijden zonder de U.S.S.R. te verdedigen. Want hij die denkt de revolutionnaire beweging over geheel de wereld te verdedigen zonder en tegen de U.S.S.R., richt zich tegen de revolutie en komt onvermijdelijk terecht in het kamp van de vijanden der

"revolutie", aldus Stalin.

Worosjilof heeft daar in zijn recente rede te Boekarest het volgende aan toegevoegd:

"Deze aanwijzing van de grote Stalin nopens de noodzakelijkheid van "versterking van de proletarische solidariteit, van de samenwerking "van alle socialistische en democratische krachten met de Sowjet-Unie "is van bijzonder grote betekenis in de huidige toestanden, waarbij "de wereld gescheiden is in twee kampen: enerzijds het kamp van het "imperialisme en de oorlog, anderzijds het kamp van het socialisme "en de vrede".

De communistische pers in West-Europa, met aan de spits het Franse partijblad, heeft deze uitspraak door opvallende publicatie verbreed (Humanité 26-8-1949).

De C.P.N., welke zoals gebruikelijk ook thans later reageerde dan haar zusterpartij in Frankrijk, maakte dit standpunt in gelijke zin, echter zonder het commentaar van Worosjilof, bekend. "De Waarheid" (3-9-1949) wijdde er onder de kop "Verraad aan het internationalisme" een hoofdartikel aan. De arbeidersbeweging zou, aldus "De Waarheid", trouw blijven aan de eenvoudige en sobere woorden, die Marx in 1864 neerlegde in het Inwijdings-adres van de Eerste Internationale en die vaststelden, dat de bevrijding van "de werkers" geen "eenvoudig plaatselijk of nationaal probleem" is, maar een vraagstuk, dat "alle beschaafde volken" interesseert. Het C.P.N.-blad sprong overigens nogal zonderling om met de oorspronkelijke bewoordingen van het Inwijdings-adres, waarop het zich beriep. Het stelde tenslotte vast, dat Tito en zijn trawanten van het internationalisme waren afgeweken. "Zij werden tenslotte zelf tot onderdrukkers en oorlogsmisdadigers".

De brochure-handel der C.P.N. heeft inmiddels met de uitgifte van Mao Tse Tungs rede "Over de dictatuur van de volksdemocratie" bijgedragen aan de propaganda van het internationalisme. Reeds eerder werd dezerzijds gesignaleerd, hoe de jongste uitspraken van de leider der Communistische Partij van China zeer welkom moesten zijn aan Kominform en resp. achter Stalin geschaarde communistische partijen. "Hij (Mao Tse Tung) rekent radicaal af met die duistere elementen, die "een tijd lang de mening gepropageerd hebben, als zou de Communistische "Partij van China een tweede Tito-kliek vormen. Het geschrift is een "scherpe veroordeling van de nationaal-socialistische Tito-groep in "Joego-Slavië" (Waarheid 3-9-1949).

De onderhavige brochure (32 blz.), voorzien van een foto-omslag in kleuren, wordt blijkbaar ver beneden de kostprijs verkocht, nl. voor 8 cent per stuk. Leidinggevende communistische instanties moeten dus aan deze propaganda wel grote betekenis hechten dat zij er zich zulk een financieel offer voor getroosten.

Het Wereldjeugdfestival te Boedapest werd 14 Augustus j.l. geopend met toespraken van de President der Hongaarse Volksrepubliek en van de Voorzitter der Wereldfederatie van Democratische Jeugd. De sluiting vond 14 dagen later plaats o.a. met medevoeringen van de bekende communist Matyas Rakosi (vice-premier der Hongaarse republiek),

van de voorzitter der W.F.D.J. voornoemd, en van de president van het Internationaal Verbond van Studenten. Opzet en strekking van dit internationale jeugdfestival waren, zoals verwacht werd, een massale propagandastunt der communisten. Het feest werd besloten met een eedsaflegging door jonge mensen uit tachtig landen. Zij zwoeren alles te zullen doen om de vrede te bewaren en alle imperialisten en oorlogsdrijvers te bestrijden.

De Nederlandse delegatie bestond uit 42 personen, meest politiek uiterst links gezind (C.P.N., A.N.J.V., O.P.S.J.). Enkele leden bleken in Praag of Berlijn wo-nachtig te zijn. Door haar heterogene samenstelling heeft de delegatie een pover figuur geslagen tegenover de vele andere afvaardigingen. Wel had haar man of meer fanatieke communistische leiding nog gepoogd de Nederlanders als groep een enigszins collectief cachet te geven. Deze inspanningen faalden. In communistische kring werd achteraf vastgesteld, dat de organisatoren in Nederland er niet in geslaagd waren het strijdvaardige karakter van dit Boedapester festival voldoende tot zijn recht te doen komen. Men had het feest te veel gezien als louter ontspanning.

In het geheel hebben ruim 10.000 buitenlanders aan het Festival deelgenomen. De delegaties uit de volks-democratische landen namen een straffe discipline in acht en waren, mede door de steun van hun overheden, beter voor den dag gekomen dan andere groepen. De Duitse deelnemers uit de Westzone kwamen deze welhaast militaire tucht het meest nabij. De Engelse en Amerikaanse gasten bleken daarentegen afkerig van collectieve demonstraties. Zij trachtten manifestaties en andere gemeenschappelijke betogingen zoveel doenlijk te ontlopen.

Tijdens de talrijke samenkomsten werden vele toespraken gehouden. Vrijwel al deze redevoeringen, belangrijk en onbelangrijk, oorspronkelijk of herhaald, werden in vijf en meer talen vertolkt. In elke speech kwam minstens één maal de naam Stalin, Rakosi of Mao Tse Tung, dan wel een heilsroep aan hun adres voor. Alleen reeds na het noemen van Stalins naam verhieven de vergaderden zich bij voorbeeld spontaan van hun zitplaats om te applaudisseren. Daarna volgde rhythmisch handgeklap in steeds sneller tempo. Kon dit tempo niet meer worden opgevoerd, dan volgde weer gewoon applaus met luidkeels kreten als Eljen (leve) Stalin. Ook de andere, hiervoren vermelde communistische grootheden deelden in dit luidruchtige eerbetoen. De uitbundigheden beperkten zich geenszins tot reacties op de oorspronkelijk gehouden speeches, Zij werden bij alle vertalingen even vurig herhaald. Tijdens een der samenkomsten hebben enige Nederlandse delegatielieden zich na deelneming aan zo'n eerste demonstratie ter ere van Stalin en Rakosi opzettelijk van de "spontane" repetities onthouden, zulks tot verbazing van volksdemocratische omstanders. Niet alleen de Engelse en Amerikaanse afgevaardigden, ook verschillende aanwezige Nederlanders namen de hiervoren vermelde gedragingen in elk geval niet au sérieux. Ze botsten blijkbaar te zeer tegen hun persoonlijke mentaliteit.

De Indonesische delegatie (18 leden) trok met haar veelvuldig optreden de bijzondere belangstelling der festivalgangers. De Indonesiers hebben zich particulier overigens zeer terughoudend betoond. Ook met de

Nederlandse deelnemers werd over de gehele linie hoegenaamd geen contact opgenomen, ofschoon van die zijde enige malen pogingen tot toenadering werden gedaan. Tijdens de koloniale dag (17 Augustus) bezocht de Nederlandse delegatie de uitvoering van het nationale programma der Indonesiërs. De Nederlanders poogden zelf ook wat voor het voetlicht te brengen, wat mislukte.

Nederlanders, Belgen en Indonesiërs werden te Boedapest in één pand gehuisvest. Dientengevolge waren daar vele tolken aanwezig, meest jonge meisjes en oudere vrouwen, die Nederlands spraken. Zij hebben veertien dagen achtereen van 's morgens vroeg tot meestal diep in de nacht onvermoeid gewerkt. Ook voor haar propagandistische taak waren zij in het bijzonder geïnstrueerd. De gegeven voorlichting was evenwel naar Nederlandse begrippen veelal te nadrukkelijk. De discipline onder deze vrouwelijke tolken bleek streng te zijn. Zij hadden kennelijk ook een controlerende taak t.a.v. de hun toevertrouwde delegatieleden.

De Nederlandse delegatie heeft op heen- en terugreis met transportmoeilijkheden te kampen gehad. De financiële omstandigheden tijdens het verblijf te Boedapest waren voor de Nederlanders bepaald nijpend. De organisatoren in Nederland hadden de vrij hoge reiskosten te laag geacht. Nochtans was de algemene indruk, dat de gastheren, in casu de communistische instanties in Hongarije, kosten noch moeite hadden gespaard om deze naar Sowjet-trant gehouden vredesmanifestatie te doen slagen. Ook de schearse, niet-communistische deelnemers uit Nederland werden er, ondanks hun begrijpelijk ideologisch voorbehoud, door geïmponeerd.

De communistische pers in West-Europa heeft veel werk gemaakt van de reportages. Kranten als "Rode Vaan" en "Waarheid" bevatten terzake naast eigen verslagen ook enige gelijkkluidende correspondenties.

De te 's-Gravenhage geaccrediteerde Hongaarse gezant, heeft te Boedapest voor de Nederlanders een conferentie belegd, tijdens welke Z. Exc. een rede hield en vele vragen beantwoordde. Hij zei o.m. zich te willen inspannen om de culturele betrekkingen tussen beide landen uit te breiden en uitwisseling van Nederlandse en Hongaarse kunstenaars te bevorderen. Hij prees de Nederlandse zakenlieden en de goede handelsrelaties tussen Nederland en zijn vaderland.

Tenslotte zij vermeld, dat Hongarije en andere volksdemocratische landen tijdens het festival in velerlei variaties propaganda hebben gevoerd. De meeste technisch uitnemend verzorgde geïllustreerde drukwerken waren gesteld in de Hongaarse, Russische, Franse en Engelse taal.

Inmiddels is het tweede congres van de Wereldfederatie van Democratische Jeugd (2 - 10 September) ook te Boedapest gehouden. Het eerste vond in 1945 te Londen plaats. Oorspronkelijk zou tezelfdertijd het congres van het eveneens communistisch georiënteerde Internationaal Verbond van Studenten worden belegd. Dit vond echter, bij nadere regeling, te Sofia plaats (12 - 19 September).

Naar aanleiding van de opening van het tweede W.F.D.J.-congres schreef "De Waarheid" (2-9-1949) o.m., dat de Federatie er steeds bij

zonder belang aan had gehecht om die democratische jeugdbewegingen te helpen, welke het ergst worden onderdrukt, "daar waar de jeugd strijdt voor de onafhankelijkheid van haar land, zoals in Griekenland, in Spanje, in Viet-Nam en in Indonesië".

Radio-Moskou (2-9-1949) heeft elk overigens overbodig misverstand over de ware aard van de Wereldfederatie van Democratische Jeugd uit de weg geruimd met de mededeling, dat de jeugd van de democratische landen protesteert tegen de politiek van de regeringen, die verantwoordelijk zijn voor de armoede, de werkloosheid en de uitputting van miljoenen jonge werkers. De W.F.D.J. treedt, aldus Radio-Moskou, vastberaden op tegen het Marshall-plan, het werktuig van de politieke splitsing van de volkeren door de Amerikaanse imperialisten.

De Internationale Transport Federatie, welke in haar samenstelling een anti-communistische tendens toont, hield van 26 tot 30 Augustus j.l. te Rotterdam een conferentie. Daarin zou o.a. het standpunt worden bepaald t.a.v. de oprichting door het Wereldvakverbond (W.V.V.) van een beroepsafdeling Havenarbeiders, Zeelieden en aanverwante vakken. (Zie overzicht no. 7-1949). "De Waarheid" sprak in een hoofdredactionele beschouwing over de I.T.F.-samenzwering, "gericht tegen de bonafide arbeidersbeweging, belichaamd in het Wereldvakverbond". Het blad noemde deze bijeenkomst in feite een anti-communistische vergadering ten behoeve van Amerika. Het ergerde zich eraan, dat de I.T.F. het Canadese zeeliedenconflict een politieke staking noemde. Zoals bekend, aldus "De Waarheid", laten de Amerikaanse reders hun schepen varen onder Panamese vlag, omdat Panama niet gebonden is aan de internationale verdragen inzake loon- en arbeidsvoorwaarden en sociale voorzieningen der bemanningen. Om de ver-Amerikanisering der I.T.F. te vervolmaken werd, aldus het C.P.N.-orgaan, besloten de boycot van de onder Panamese vlag varende (in hoofdzaak Amerikaanse) schepen, nog maar niet te beginnen.

Ook hier bracht "De Waarheid" een variatie op hetzelfde bekende thema. De zeelieden en Havenarbeiders konden "uit dit hele gedoe de les trekken, dat de scheuring met het Wereldvakverbond onvermijdelijk moet leiden tot het overgaan naar het kamp van de ergste vijanden van de arbeidersklasse, naar de oorlogsdrijvers, die zich van het anti-communisme bedienen voor de uitvoering van hun misdadige plannen tegen de wereldvrede".

De "samenzwering" te Rotterdam wees eens te meer op de enorme betekenis van het W.V.V., "die het voornaamste obstakel is voor de oorlogsvorbereiders".

Het voorstel van het W.V.V. aan het Bureau van het Wereldvredecongres te Parijs om een internationale dag voor de vrede te houden werd aanvaard. Deze Wereldvredecongresdag is op 2 October a.s. gesteld. Het Nederlandse Organisatie Comité (secre. H. Stotijn) wekte in "De Waarheid" (15-8 en 7-9-1949) "alle vredelievende personen en organisaties"

op, voorbereidingen voor een grootse viering te treffen. Het beval hun aan, waar dat maar enigszins mogelijk was, comités te vormen op een zo breed mogelijke grondslag, die de voorbereidingen zouden treffen voor demonstraties en bijeenkomsten op de dag van de vrede, zo, dat allen die de vrede wensen er aan deel zouden kunnen nemen.

Ook hier wederom een poging om buiten het partijkamp der communisten medestanders te werven.

Het Comité te Parijs richtte een uitvoerig manifest tot "Mannen en Vrouwen aller landen" om op genoemde datum "een internationale dag van strijd voor de vrede" te organiseren (Waarheid 6-9-1949).

Het (nationale) vredescongres, dat eind Augustus l.l. te Moskou werd gehouden, ontving van het Nederlands Organisatiecomité voornoemd een begroetingstelegram. Ook de vereniging "Nederland-U.S.S.R." stuurde een telegrafische zegewens.

II. ACTIVITEIT C.P.N. (DE WAARHEID).

Het partijleven vertoonde in de jongste verslagperiode naar buiten weinig tekening. In het vacantieseizoen mocht het luwen der activiteit echter geen abnormaal verschijnsel heten. De reacties op de politieke en maatschappelijke gebeurtenissen werden in hoofdzaak waargenomen in de dagblad- en periodieke pers der C.P.N.

Een uitzondering op deze betrekkelijke passiviteit maakte een massaal zomerfeest van "De Waarheid" op Zondag 28 Augustus. Deze openluchtbijeenkomst bracht naar schatting 35.000 tot 40.000 personen uit alle delen des lands naar Amsterdam. "De Waarheid" telde op deze voor dit dagblad zo belangrijke dag 60.000 bezoekers, welk aantal in de loop van de dag tot 80.000 zou zijn gestegen. De kern van het feest was stellig een rede van de voorzitter der C.P.N. Gerben Wagenaar deelde aan de duizenden feestgangers op het versierde terrein mede, dat de eigen pers van "De Waarheid" in October zou gaan draaien.

Het overige technische procédé vindt reeds sedert begin September in eigen beheer plaats. (Felix Meritis).

Het zomerfeest zal de inleiding tot een grote werfactie voor ons blad worden, schreef "De Waarheid" daags na het feest. Aan het welslagen van de werfcampagne is inderdaad veel, zo niet alles gelegen, aangezien ook een propagandistisch feest de aanhoudend toenemende bestaanszorgen van deze krant niet kan wegvagen.

Dezerzijds kon worden waargenomen, dat de positie van "De Waarheid" materieel wankel blijft. Het abonnementenverloop en de daling van het oplaagcijfer zijn tot dusverre niet gestuit. Vandaar de alarmsignalen, welke intern al in velerlei toonaarden werden gegeven, al mochten zij op het zomerfeest niet al te verontrustend doorklinken. De organisatoren zochten hun kracht aldaar in het ophangen van een fleurig toekomstbeeld. Aan de verwezenlijking daarvan kon iedere Waarheidsvriend het zijne bijdragen. "Zeker", aldus stelde Wagenaar vast, "de weg, die wij moeten gaan is niet gemakkelijk. Wij krijgen

van de reactie niets cadeau, maar onze krachten, de krachten van het socialisme, zijn sterk en onoverwinnelijk". In deze voorstelling was het vanzelfsprekend, dat de spreker herinnerde aan de illegale periode van "De Waarheid" en aan de tijdens de Duitse bezetting gebrachte offers van leven en goed. In de geest van de gevallenen, in de geest van Lou Jansen en Jan Postma diende het werk thans te worden voortgezet.

Voor het P.P.P. fonds (Postma-Pers en Propagandafonds) werd sindsdien een intensieve inzamelingscampagne in de communistische pers gevoerd. Blijkens aanvragen in "De Waarheid" om materiaaltoezending ligt het in de bedoeling eerlang een tentoonstelling over de betekenis van de communistische pers vóór en na 1940 in te richten. De indruk, welke het jongste Waarheidszomerfeest achterliet ware aldus samen te vatten: een opgeruimd, maar weinig geestdriftig publiek, dat genoot van een uitgaansdagje, maar zich aan het gesproken woord niet veel liet gelegen liggen. Geen enkele maal oogstten de sprekers een behoorlijk applaus. Op het terrein werd ijverig gecolporteed en tevens werden handtekeningen verzameld omte potesteren tegen de vonnissen van Langendijk c.s. In een motie aan de Regering werd tenslotte geprotesteerd tegen het beleid t.a.v. Indonesië en werd het terugtrekken van de Nederlandse troepen geëist.

De C.P.N. heeft tot heden fel geageerd tegen de Ronde Tafel Conferentie in Den Haag. De partijleiding deed zulks op velerlei manier, te weten rechtstreeks en langs omwegen. Een van haar indirecte aanvallen veroorzaakte 17 Augustus j.l. een incident in het Minervapaviljoen te Amsterdam, waar de vierde verjaardag van de Indonesische Republiek werd gevierd. Een jonge Indonesiër, Sudirdjo, kennelijk geïnspireerd door de leiding der C.P.N., richtte daar tot de aanwezige Mohammed Hatta c.s. een serie verwijten en beschuldigingen. De Indonesische leiders liesterden onbewogen en zwijgend. Uit het applaus na beëindiging van Sudirdjo's in het Nederlands afgelezen toespraak viel af te leiden, dat een aantal aanwezige Indonesiërs met deze aanval instemde. (Zie voor de strekking dezer rede onder het hoofdstuk Indonesië).

Na afloop van de eigenlijke herdenkingsplechtigheid werd Sudirdjo in een van de zaalhoeken begroet en gelukgewenst door leden van het dagelijks bestuur der C.P.N., met name door de Groot, Gortzak, Haken, Baruch en Blokziel. Andere prominente C.P.N.-ers (Ir. Rutgers en het kamerlid Van Santen) waren reeds eerder opgemerkt in deze bijeenkomst, welke als ere-gast werd bijgewoond door de van communistische kant zo fel gelaakte figuren Hatta, Anak Agung en Sultan Hamid.

De evenwijdig met deze agitatie lopende journalistieke campagne in "De Waarheid" en met haar verwante communistische organen, bevestigde de indruk, dat de C.P.N. doelbewust haar denigratieplan heeft ontwikkeld. Het is gericht tegen vooraanstaande Republikeinse afgevaardigden, die sedert de opstandspoging van Madioen in toenemende

mate het doelwit zijn geworden van vijandige commentaren der Sowjet-Russische pers en radio.

De toonaangevende nationalistenvan Djogja worden door deze beide instanties even heftig bestookt als de zgn. Amerikaanse en Nederlandse imperialisten, aan wie zij zich heten te hebben verkocht.

De Waarheid van 20 Augustus bevatte een rouwartikel, gewijd aan de nagedachtenis van de communist Amir Sjarifuddin benevens een in rouwrand geplaatste aankondiging van de dood van drie Indonesiërs (Sjarifuddin, Suripno en Harjono). Het Dagelijks Bestuur van de C.P.N. deelde daarin als ondertekenaar mede, dat "zij vielen in de "strijd voor de vrijheid van het Indonesische volk, vermoord door "mannen van de Hatta-groep omstreeks 23 December 1948."

Twee dagen later werd een rouwartikel gewijd aan Suripno, "een der slachtoffers van het Hatta-regime".

Het Wereldjeugdcongres te Boedapest heeft later na een rede van de leider der Indonesische delegatie, Sugyono, in een resolutie de vermoordding van leidende Indonesische democraten veroordeeld. De Indonesische delegatie bood het presidium van het congres een portret van Suripno aan. De Nederlandse delegatie legde op haar beurt een solidariteitsverklaring af en bood de Indonesische delegatie bloemen aan. Daarnevens trad de E.V.C.-voorzitter Berend Blokzijl in zijn kwaliteit van vice-president van het W.V.V. als woordvoerder op in een protestvergadering der Perhimpunan Indonesia te Amsterdam (25-8-1949). De communistische vakbeweging (E.V.C.) werd evenals de gelijkgezinde jeugd ook verder ingeschakeld en richtte, in congres te Amsterdam bijeen, een schrijven tot de Minister-President. Het congres richtte zijn verantwoordigd "protest" tegen de terreur en de moorden op waarlijke strijders voor een vrij en onafhankelijk Indonesië. De E.V.C. verzekerde in bedoeld schrijven trouw te blijven aan haar solidariteit met het Indonesische volk in zijn strijd tegen de gemeenschappelijke vijand: het Nederlandse en Amerikaanse imperialisme.

Het is waarschijnlijk geen toeval, dat het voorwoord van de reeds eerder vermelde en in Augustus j.l. verschenen C.P.N.-brochure "Muitelij in de tropen" mede appelleert aan een vroeger symptoom van die solidariteit, "het gezamenlijk optreden van Indonesische en Nederlandse matrozen" tijdens de muitelij op de "Zeven Provindien" (Febr. 1933).

De inleiding van dit demagogisch gestelde boekje (47 blz.) besluit met de vermelding, dat het goed is te bedenken, nu de laatste stuip trekkingen van het Nederlands koloniaal gezag worden waargenomen, "dat de historische muitelij op de "Zeven Provinciën" een voorspel was "tot de machtige, zegevierende opstand der Indonesische volkeren".

In een Kort Verslag (Waarheid 24-8) had het Dagelijks Bestuur der C.P.N. "alle vrijheidlievende Nederlanders en in het bijzonder de arbeidersklasse en leden van de vakbeweging" opgewekt zich in de vorm van resoluties en moties of andere vormen van protest tot de Republikeinse delegatie, Palace-Hotel - Scheveningen, te richten.

Voor de maand September kondigde de C.P.N. een aantal openbare vergaderingen aan met gelegenheid tot debat en vragen stellen over het onderwerp "De communisten en de Ronde-tafel-conferentie". Kopstukken der partij en andere bekende functionarissen zijn als inleiders vermeld.

Het samenstel van deze handelingen en opwekkingen toont onmiskenbaar aan welke omvangrijke maatregelen van communistische zijde zijn en worden getroffen om de overheid zoveel doenlijk de voet dwars te zetten.

Jaap Brandenburg, die ter gelegenheid van zijn 50ste verjaardag (22 Augustus) in "De Waarheid" werd geërd als partijveteraan, vooraanstaand illegaal functionaris etc., wijdde een artikel aan de wethoudersverkiezingen. Hij eiste in naam der democratie voor de C.P.N. een deel van de verantwoordelijkheid in het dagelijks bestuur der gemeenten op. De vroegere verwijdering van C.P.N.-leden uit de colleges van B. en W. achtte hij in strijd met de wensen van het werkende volk, dat zijn vertrouwen in de partij niet had opgezegd blijkens de verkiezingsresultaten. Henk Gortzak betuigde daarmede in "De Waarheid" (16-8) zijn instemming.

De communistische raadsfractie van Amsterdam wendde zich schriftelijk tot de fractieleiding van de P.v.d.A. met het verzoek besprekingen te openen inzake de samenstelling van het nieuwe college van B. en W. der hoofdstad. De C.P.N.-afdeling Beerta-Drieborg deed eenzelfde stap om met de P.v.d.A. het college van B. en W. te vormen ten einde verkiezingsbeloften (uitbreiding woningbouw etc.) vervuld te krijgen. De resultaten bleken inmiddels voor de C.P.N. negatief te zijn. Zij bleef geweerd uit de wethouderszetels, die haar afgevaardigden voorheen bezetten. De Haagse C.P.N.-fractie heeft reeds uit protest een soort filibustersactie aangekondigd. Zij eiste dienovereenkomstig in de raadsvergadering van 29-8 bij ieder van de 36 punten der agenda hoofdelijke stemming.

In opdracht van de C.P.N. werd een nieuwe uitgave der partij genaamd "De Wethouders" verspreid. Het lag kennelijk in de bedoeling deze in de bedrijven vooral onder niet-communisten, inzonderheid onder leden der P.v.d.A. en van het N.V.V. te verspreiden.

De geruchtencampagne over een dreigende waardevermindering van de gulden werd in de afgelopen weken in "De Waarheid" intensief ondersteund. Zij wordt voortgezet en kan als een onderdeel van de anti-Marshallactie worden gezien. Op deze wijze verwacht de C.P.N. blijkbaar zekere animositeit tegen Amerika te kweken. Men moest volgens het blad aannemen, dat in Washington ook de devaluatie van de gulden zou worden besproken "met alle catastrofale gevolgen van dien voor de werkende bevolking van ons land".

III. NEVEN- EN MANTELORGANISATIES DER C.P.N.

A.N.J.V. - Ook Marcus Bakker nam als militant communist aandeel in de bestrijding van het Trotskisme. De voorzitter van de communistische jeugdorganisatie bleef op eigen terrein toen hij enige tijd geleden stelling nam tegen "De Vlam", het weekblad van Jef Last c.s. Aanleiding was een speciaal nummer van dit orgaan, verzorgd door een voor die gelegenheid gevormde jeugd-redactie.

Voor de C.P.N. zijn "De Vlam" en het begrip Trotskisme identiek. Bakker wilde op die vereenzelviging niets afdingen. Daarom vatte hij de strekking van zijn artikel aldus samen: voor trotskisme is ook de jeugd niet veilig. Want, betoogde de A.N.J.V.-voorzitter, "De Vlam" heeft zich steeds bij voorkeur tot de jeugd gericht waarin het verzet en de oppositie leven. Bakker vond dit begrijpelijk, want het blad bestond z.i. om hen, die uit woede en teleurstelling de Partij van de Arbeid verlieten, door pessimisme en "onverwerkelijke" leuzen op een dwaalweg te leiden en voor de vooruitgang onbruikbaar te maken. Daartegenover stelde Bakker de communistische partijen aan de jeugd ten voorbeeld, "die verzamelplaatsen niet alleen van de beste elementen der arbeidersbeweging, maar ook van de kennis en leidende kracht, die nodig zijn om de arbeiders naar de macht te voeren, de enige partijen, die de teleurgestelde jonge mensen juist een uitkomst kunnen bieden."

De arbeidersjeugd had jonge mensen opgeleverd die stakingen van twee tot vierhonderd meisjes bij Hollandia en de British-American Tobacco Cy en vele andere op weergalozе wijze wisten te leiden. Zij was in Amsterdam, zo vervolgde de schrijver, te hoop gelopen tegen oorlogsforsing en zij verhinderde prolongatie van de film "Het IJzeren Gordijn". Zij had jongens opgeleverd die onder de moeilijkste omstandigheden "het vredesideaal van hun klasse" tot hun hoogste goed maakten. De arbeidersjeugd bezat in het A.N.J.V. een organisatie, die levenskrachtig en strijdbaar is.

Het Verbond heeft de jongste weken weinig van zich laten horen. Wel konden enkele beperkte acties worden waargenomen. Een daarvan gold de verspreiding van een circulaire met de eis tot stopzetting van de oorlogsvorbereiding en terugtrekking der troepen in Indonesië. Namens het District Friesland van het A.N.J.V. werd zij uitgereikt aan militairen, die deelnamen aan een oefenmars door de drie Noordelijke provincien en die 9 Augustus l.l. te Drachten verbleven.

Hoewel het drukwerk gericht was aan de bevolking van Drachten, werd het, voor zover bekend, alleen verspreid onder soldaten. Op straat werd het pamflet meestal door meisjes, die met de militairen gingen wandelen, in een der uniformzakken gestoken. Bij de scholen, waarin de militairen gelegerd waren, reikten jongens de vlugschriften uit.

A.N.J.V.-ers colporteerden te Arnhem met een gestencild blad, genaamd "De Vredessoldaat". Te Vught vond verspreiding onder mili-

tairen plaats. Blijkens de inhoud is het bestemd voor militairen en diensplichtigen. Het wekt de indruk een voortzetting te zijn van het vroegere A.M.J.V.-soldatenkrantje "Op de plaats.....rust".

O.P.S.J. - Behoudens enkele interne bijeenkomsten (o.a. de organisatievergadering in Juli j.l. te Amsterdam) trad de Organisatie van Progressieve Studerende Jeugd niet op.

Vastgesteld werd de datum van het O.P.S.J.-congres te Amsterdam. Het zal niet in October, doch op 12 en 13 November a.s. worden gehouden. Het wordt ook alweer een soort vredescongres onder het adagium: "Onderwijs en Vrede".

In de loop van September en October zou plaatselijk propaganda in die zin gevoerd moeten worden. Gedacht werd o.m. aan een Herman Gorter-herdenking als inleiding op de vredesactie van het a.s. congres.

N.V.B. - Ook hier was slechts sprake van een beperkte lokale werkzaamheid. In Den Haag werd een petitionnement aangeboden aan de gemeenteraad. Volgens "De Waarheid" hadden daarin 9000 inwoners aan hun misnoegen over de gang van zaken bij de Haagse woningbouw uiting gegeven.

In Utrecht hebben o.a. leden van de N.V.B. geageerd tegen de aldaar op 31 Augustus gehouden Garnizoensdag, welke beoogde bevolking en leger nader tot elkaar te brengen.

Twaalf vrouwen, onder wie het (C.P.N.-)gemeenteraadslid Mevr. J. Stofkooper-de Ridder werden gearresteerd "en op brutale wijze verhoord", (Waarheid 1-9-1949). Het sprak, volgens het C.P.N.-blad vanzelf, dat de Utrechtse arbeiders en talloze andere vredelievenden deze poging om de Nederlandse burgers vertrouwd te maken met de gedachte, dat een nieuwe oorlog onvermijdelijk is, doorzagen en met beslistheid van de hand wezen. "Uit verschillende bedrijven - o.m. Werkspoor - uit een aantal arbeidersbuurten, door het Vredescomité Utrecht en door de Nederlandse Vrouwen Beweging" werden tevoren protesten gezonden naar B. en W. van Utrecht en het Ministerie van Oorlog met de mededeling, dat de werkende bevolking van Utrecht van dergelijke vertoningen niet gediend was.

Twaalf vrouwen (zie hiervoren), die met het blad "Vrede" hadden gecolporteed in de nabijheid van het militaire demonstratieterrein werden opgebracht. De N.V.B. had, blijkens "De Waarheid", tegen het "brutale verhoor" protest aangetekend. Inderdaad deden Mevr. Stofkooper voornoemd en het vroegere C.P.N.-raadslid Lindemann hun beklag bij de Burgemeester van Utrecht. Van diens zijde werd geantwoord, dat de politie volkomen rechtmatig en correct was opgetreden. Het district Utrecht van de C.P.N. riep "het werkende volk van Utrecht" per manifest op zich aaneen te sluiten om voor de vrede te strijden.

E.V.C. - De voorbereiding van het tweede congres der Eenheidsvakcentrale heeft veel voeten in de aarde gehad. Aan critiek in soms ongekend scherpe vorm heeft het tevoren en op de zittingen niet ont-

broken. In sommige van de bij de E.V.C. aangesloten bedrijfsbonden (o.a. de zeeliedenorganisatie A.N.B.Z.) werd een dusdanig vijandige toon jegens de leiding van deze vakcentrale aangeslagen, dat voorspellingen over scheuring niet lichtvaardig schenen.

De politiek-uitdagende wijze, waarop de E.V.C.-leiders en de C.P.N.-pers gezamenlijk dit Amsterdamse congres maanden achtereen hebben ingeleid, prikkelde mede tot verzet. Tegenstanders van diverse pluimage (O.V.B., R.C.P., Vlam-groep, Spartacus en Vrije Socialisten) poogden de tegenstellingen op hun beurt te verscherpen. Niettemin zijn Berend Blokzijl en de rond hem verzamelde kern er in geslaagd het jongste E.V.C.-congres naar buiten eensgezind te doen optreden "in het teken van strijd voor vrede, werk en brood".

Blokzijls rede in de openbare, door 4000 personen bijgewoonde openingszitting (31 Aug.) was volledig op die leuze afgestemd. Zijn onderwerpen bleken in velerlei opzicht van politieke aard. De manier waarop de E.V.C.-leiders - in casu Blokzijl - de vakbewegingsstrijd binnen de sfeer der communistische partijpolitiek brengen, duidt erop, dat men zich geïnspireerd heeft op de ontwikkeling in Frankrijk. De communistische partijpolitiek wordt daar in grote lijn gevoerd via de C.G.T., de communistische vakbeweging. Haar optreden kan de E.V.C. duidelijk maken in welke richting zij zal hebben te gaan. De partijpolitiek der communisten heeft hierbij de massa geen ingang gevonden. De vakbeweging zou daarin een voor de C.P.N. gunstige verandering moeten brengen.

Tot opzienbarende veranderingen is het op het E.V.C.-congres niet gekomen. De samenstelling van het nieuwe hoofdbestuur, voortaan Verbondsbestuur geheten, werd niet ingrijpend veranderd. Het bestaat nu uit:

B. Blokzijl (voorzitter); B. Brandsen (secr.); J.J. van Wijngaarden (penningm.); D. Kleinsma, H. Griffioen, A.G. Hoiting (A.N.B.Z.), G.v.d. Paverd-de Waal (een der leidende figuren uit de schoonmaakstersactie), A.J.M. Erwich, S. Geugjes, W. Hartog, B.v.d. Heul, H.J. Nooter, H.J. Meyers, P. Wiegman en J.P. Swaders.

Niet gekozen werden J.H.C. van Renssen (B.L.Z.) en E. Sip (A.B.T.I. tabaksbewerkers). Zoals bekend traden H. Hennink in December 1948 en A.C. Koenen begin 1949 uit het hoofdbestuur.

Het congres heette zijn goedkeuring aan de plannen tot reorganisatie in de top. De Landelijke Raad, welke bestond uit het hoofdbestuur en van elke bij de E.V.C. aangesloten bedrijfsbond twee, veelal gesalarieerde hoofdbestuursleden, werd omgezet in een Algemene Raad. Deze is samengesteld uit het Verbondsbestuur der E.V.C., aangevuld met hooguit één hoofdbestuurslid van elke bij deze Centrale aangesloten bond. De overige leden zijn gekozen uit de bedrijfsarbeiders zelf, teneinde voortaan nauwer contact met de werkers te kunnen onderhouden. De Landelijke Raad, thans de Algemene Raad, is na het congres de hoogste instantie van de E.V.C.

Een aantal buitenlandse gasten heeft de zittingen van het E.V.C.

congres bijgewoond. De congresleiding betreurde, dat de vertegenwoordiging van de Sowjet-Vakbonden en anderen niet aanwezig konden zijn, omdat "de reactie" geen visum had verstrekt.

Louis Saillant, de secretaris-generaal van het Wereld Vak Verbond noemde de E.V.C. een steunpunt voor West-Europa van het W.V.V. Daarop zou een groot gedeelte van de verwachtingen van het W.V.V. berusten voor de ontwikkeling van zijn invloed aldaar.

Op de verdere congres-zittingen werden o.m. enige gerezen conflicten besproken, waarbij vooral Blokzijl de aanvallen op de leiding pareerde. De behandeling van de reeds eerder geuite beschuldiging, dat Dirk Kleinsma de laatste transportarbeiders-staking in Amsterdam zou hebben afgeremd, had groote aandacht, Kleinsma kreeg gelegenheid zich te verdedigen. Blokzijl noemde zijn rede een van de beste bijdragen tot het congres, doch merkte op, dat Kleinsma, en met hem vele anderen, zich vergist hadden. De critiek, in de ontwerp-resolutie geformuleerd, versleten zij ten onrechte voor persoonlijke critiek op Kleinsma. Daarvan was geen sprake. De aangewezen fouten dienden volgens Blokzijl uitsluitend ter lering.

Blokzijl verstond het ook nu weer de oppositie een toontje lager te doen zingen getuige zijn optreden in het veelbesproken conflict met de zeeliedenorganisatie der E.V.C. "Gij hebt vele fouten gemaakt", merkte de E.V.C.-voorzitter daarbij op, "maar wij zijn bereid jullie verder te helpen bij het herstellen van deze fouten op één voorwaarde, dat gij de hand grijpt, die U nu wordt toegestoken". (Waarheid 5-9-1949). Dit gebeurde inderdaad, welk verzoenend gebaar nochtans de bezwaren van de A.N.B.Z. niet zal hebben opgeheven. De bestuurders van deze bedrijfsbond hadden respectievelijk in een resolutie en een uitvoeriger "verklaring" hun grieven vastgelegd. Deze standpunten gaan in velerlei opzicht lijnrecht in tegen de politieke adviezen van het communistisch georiënteerde E.V.C.-hoofdbestuur. De A.N.B.Z.-bestuurder J.F. Blankenlee werd op het congres in staat gesteld de "verklaring" namens zijn bond in extenso voor te lezen. Blokzijl diende hem echter zodanig van repliek, dat hij van het congres een ovatie in ontvangst had te nemen. De indruk werd gevestigd, dat de E.V.C.-voorzitter niet de minste moeite had om de A.N.B.Z.-aanval af te slaan.

In de hiervoren vermelde verklaring ontkenden de leiders van de A.N.B.Z., dat het congres van de E.V.C. democratisch was voorbereid. Om hun beschuldiging waar te maken verwezen zij o.a. naar een door het hoofdbestuur van de B.N.O.P. uitgebracht advies over het afvaardigen van leden naar het congres. Zij noemden dit advies een loon aan de democratie. De ontwerp-resolutie voor het congres zou ook al duidelijk hebben aangetoond, dat de leidende personen in de E.V.C. de organisatie ondergeschikt wilden maken aan de C.P.N.-politiek. Het zou de E.V.C.-hoofdbestuurders vooral aan zelfcritisch vermogen hebben ontbroken. Tenslotte werd in de verklaring van de A.N.B.Z. vastgesteld, dat verdere versplintering van de vakbeweging de strijdkracht van de arbeidersklasse slechts kon verzwakken. Eenheid werd noodzakelijk geacht, waarbij echter voorwaarden werden gesteld.

Ondanks deze grieven aanvaardde het E.V.C.-congres in meerderheid

de ongewijzigde ontwerp-resolutie van het hoofdbestuur. De oppositie kwam dus in genen dele aan haar trekken. "De Waarheid" laakte het optreden van deze opponenten. Van het congres maakte zich, volgens het blad, grote verontwaardiging meester toen Blankezee, namens de organisatie der zeelieden, de A.N.B.Z.-verklaring voorlas. De daarin gegeven voorstelling van zaken noemde het C.P.N.-blad volkomen leugenachtig. Het zag ook hier het trotskistisch gevaar, want "in deze verklaring solidariseerde het bestuur der A.N.B.Z. zich met de intrigerende scheurmakers en Trotskisten".

Gezien deze uitspraak is er gereede aanleiding rekening te houden met een zuivering na afloop van het congres. "De Waarheid" heeft daarvan kennelijk de noodzaak willen accentueren door twee uitspraken, op het congres gedaan, tegenover elkander te stellen. Enerzijds had Zwart, hoofdbestuurder der zeeliedenorganisatie verklaard, dat het niet in de bedoeling van het A.N.B.Z.-bestuur had gelegen scheuring te veroorzaken. Anderzijds releveerde "De Waarheid", dat een (niet met name genoemde) medebestuurder van Zwart "onthulde, dat voor enige tijd te Scheveningen een bijeenkomst van A.N.B.Z.-bestuurders en een wegens arbeidersvijandige handelingen geroyeerde bestuurder van de B.N.O.P. was gehouden en dat op deze bijeenkomst in het geheim tot het optreden, zoals dit thans op het congres geschiedde, was besloten".

Wel degelijk zou zijn besloten, dat het A.N.B.Z.-bestuur, nadat het op het congres aan het woord was geweest, de E.V.C. zou verlaten. De man, die deze "onthullingen" deed was Remert, varend bestuurder van de A.N.B.Z. Hij kreeg van het congrespresidium extra spreektijd toegemeten voor een op klaaglijke toon geuite zelfcritiek. Het congres juichte hem aan het eind toe.

Het E.V.C.-congres werd voorafgegaan door een "Dag van de Werkende Jeugd" (31-8). Des ochtends werd vergaderd. Ger Buvelot noemde de kracht van de werkende jeugd een rood stoplicht voor de reactie.

Siep Geugjes, voorzitter van de Centrale Jeugdraad der E.V.C. stelde in een toespraakje vier bekende eisen: drie weken vakantie, gelijk loon voor gelijke arbeid, werk voor allen en demobilisatie van de troepen in Indonesië.

Een des middags te houden optocht door Amsterdam kon geen doorgang hebben wegens verbod door de Burgemeester. Na een gemeenschappelijke broodmaaltijd werd voor de deelnemers aan de Jeugddag een Russische film vertoond.

Tien E.V.C.-leden vertrokken begin September, onder leiding van de nieuwe Verbondsbestuurder S. Geugjes, naar Hongarije, waar zij een gratis vakantie van drie weken mochten doorbrengen ter beloning van hun propagandistische activiteit ten bate van de Eenheidsvakcentrale. De zgn. Hongarije-actie, welke het werven van leden en abonné's beoogde, is daarmee officieel afgesloten, doch het voeren van propaganda wil de E.V.C. in de komende winter onverminderd voortzetten. De uitgezonden personen zijn volgens "De Waarheid" (5-9-1949): Segerius Sr., Haarlem, bestuurlid B.N.O.P.; Radix, Arnhem, lid A.B.W.B.; Van

Wijngaarden, Amsterdam, lid van "De Metaal"; N.Nieuwenhuysse, Zaandam, lid B.N.O.P.; S.Westerink, Amsterdam, lid A.B.F.I.; Koedam, Rotterdam, lid Chevofa; Telkamp, Nieuweschans, lid B.L.Z.; P.D.Bruggemans, Amsterdam, bestuurslid A.B.H.M.; Kl. de Wit, Wormerveer, lid Chevofa; Amelink, Deventer, jeugdlid van "De Metaal".

Ver. "N.U." - De September-aflevering van "Nederland-U.S.S.R." bevat een verzoek van de Sowjet-Academie van Wetenschappen. Haar Fundamentele Bibliotheek van Sociale Wetenschappen wenst boekenruil met Nederlandse wetenschappelijke en sociale organisaties. Het gaat om een uitwisseling op ruil-basis van boeken, series kranten en tijdschriften, complete wetenschappelijke werken, officiële uitgaven, uitgaven van de belangrijkste wetenschapsmensen, genootschappen en politieke instellingen, liefst doch niet uitsluitend van na de oorlog.

De Academie deelde mede voor dit doel zelf een grote hoeveelheid boeken en tijdschriften op elk gebied te bezitten.

Het secretariaat van de Ver. "N.U." te Amsterdam treedt als bemiddelaar op.

IV. ANDERE GROEPERINGEN.

A.B.W.M. - H.Hermans werd, zoals bekend, op 10 januari 1949 door zijn medehoofdbestuurders als lid van de "Algemene Bond van Werkers in het Mijnbedrijf" geroyeerd. Dit gebeurde op grond van de bekende resolutie der C.P.N. inzake vakverenigingsactiviteit, welke Hermans, die C.P.N.-kamerlid is, zeide volledig te onderschrijven. De overige leiders van de A.B.W.M. zagen in die houding en geestesgesteldheid een bedreiging van de positie van de bond. Deze moet volgens de statuten en reglementen een onpartijdige en a-politieke organisatie zijn.

Hermans tekende tegen het roeyement beroep aan bij de Algemene Vergadering van het Besturencongres van de A.B.W.M. Hij heeft zijn standpunt eind Juli l.l. nogmaals uiteengezet. De bond werd z.i. niet in gevaar gebracht door de C.P.N., maar door alle Uniebonden en hun partijen. De vergadering verwierp zijn verweer en handhaafde met grote meerderheid het roeyement.

"De Vlam" - De groeperingen rond het gelijknamige "Socialistisch weekblad voor vrijheid en cultuur" organiseerden ook dit jaar enige kampweken. Op het kampeerterrein "Bonte Vlucht" te Leersum werd o.m. van 30 Juli t/m 6 Augustus j.l. het 5e Internationale Vlankamp gehouden, waaraan velen deelnamen. In die kring zag de "Socialistische Beweging" haar kans schoon om haar denkbeelden te verbreiden en aan discussie te onderwerpen. Tevens bestond daar gelegenheid de inzichten te vernemen van enige links-socialisten uit het buitenland.

De "Socialistische Beweging" is, zoals bekend, geen partij met hoofdbestuur, plaatselijke besturen en leden, doch tot op heden alleen

een groepering van links-socialisten, voortgekomen uit de "I.S.B.", de zgn. "Vlamgroep" (Zie maandoverzichten 3- en 4-1949). Het zijn deze links-socialisten die zich thans beraden op een vernieuwing of hergroepering van het socialisme. Zij verbeiden uiteindelijk de eenwording van alle socialisten, doch voelen zich daar op dit moment nog wat van verwijderd. Zij achten het socialisme klem gelopen tussen een tweetal wereldmachten; het Stalinistische Rusland enerzijds en het imperialistische Amerika anderzijds. Tussen deze twee blokken in wensen deze socialisten een Verenigd Socialistisch Europa op te bouwen. Vandaar zal h.i. een brug geslagen moeten worden naar de "bevrijde" volkeren in Azië, die bezig zijn te "ontwaken". Zij willen een slagboom stellen tussen dit imperialistische Amerika en het Stalinistische Rusland, een derde macht vormen, die, zodra zij gevestigd is, haar taak kan uitbreiden tot het penetreren zowel van het imperialisme van Amerika als het Stalinisme van Rusland, teneinde uiteindelijk te komen tot één vrije, democratische en socialistische wereld. De uiteenlopende figuren die deze idee dragen, zien wel het doel, doch over de verwerkelijking ervan botsen de meningen. Het is daarom dat de "Socialistische Beweging" nog niet meer is dan een kleine groep socialisten van de linker-
væugel.

Dirk Schilp, directeur van "De Vlam" (vóór 1940 bestuurslid van het N.A.S. als vertegenwoordiger van de "Federatieve Bond van Personeel in Overheidsdienst", van welke Bond hij voorzitter was), zei hiomtrent o.m.: Wij hebben tot nu toe nog niets anders gedaan dan onze ideeën in kleinere kring bekend maken. Op deze wijze hebben we groepjes weten te vormen van 20 tot 30 mensen in steden als Amsterdam, Rotterdam en Den Haag en in verschillende andere plaatsen.

Sam de Wolff, die de zgn. "Internationale Dag" van het Vlamkamp op Zondag 1 Augustus presideerde, merkte o.m. op: "Kameraden uit het buitenland, we verwachten van U, dat ge ons nieuwe idealen zult geven en nieuwe geestdrift".

Op deze "internationale dag" bleek nog eens te meer hoezeer de inzichten verschilden. Zo zag Sam de Wolff de vernieuwing van het socialisme als komende uit Amerika, een vernieuwing die heel de wereld door haar stormachtige dynamiek mee zal slepen. De Wolff werkte deze gedachte nader uit en motiveerde deze in een rede, die hij hield in het Jongerenkamp.

Penner Brockway, stichter van de "Independent Labour Party" (I.L.P. in Engeland, onderstreepte de noodzakelijkheid van een verenigd socialistisch Europa en de verbinding van de strijd voor dit socialistisch Europa met die der volkeren van Azië en Afrika voor wat hij noemde "hun nationale vrijheid". Tevens belichtte spreker het bestaan van de "Volkerenliga tegen het imperialisme", waarbij volgens spreker, aangesloten zijn: de socialistische partijen van India, Pakistan, Ceylon, Vietnam en Indonesië, terwijl ook Marokko, Tunis, Lybië en zelfs Zuid-Afrika, zoals spreker nadrukkelijk opmerkte, zijn aangesloten. Deze beweging, zei spreker, vormt een sterke macht tegen het imperialisme.

Max Schachtman, voorzitter van de "Independent Socialist League" in Amerika en hoofdredacteur van "Labour Action", belichtte o.m. hoe

het socialisme in Amerika nog in de kinderschoenen staat, doch groeiende is.

De blinde Alam Darsono, Indonesisch republikein, tot voor kort nog in Indonesië, richtte zich uit naam van zijn Indonesische landgenoten tot de aanwezigen. Hij verwachtte eens een samengaan van het proletariaat van het Oosten en het Westen. Er zullen dan geen grenzen meer zijn en geen verschil van ras en geboorte, doch wij zullen schouder aan schouder strijden voor datgene wat wij zo kernachtig uitdrukken in onze roep: "Merdeka" (Vrijheid).

Ook Duitsland was in het kamp vertegenwoordigd door een groep van plm. 50 jonge Duitsers. De leider van deze groep: Willy Berkhan, sprak als vertegenwoordiger van een ander Duitsland dan het Hitleriaanse.

H.L. van Randwijk, (redacteur van "Vrij Nederland"), wees erop, dat de nationale onafhankelijkheid der volkeren van Azië en Afrika slechts waarde en betekenis heeft voor de wereld, wanneer zij onmiddellijk door een strijd voor het wereldsocialisme gevolgd wordt.

Jef Last sloot de rij van inleidingen af met een samenvatting van hetgeen vorige sprekers hadden opgemerkt. Hij zag als hinderpalen op de weg naar een socialistische eenheidsbeweging: het Stalinisme, het Amerikaans imperialisme en het Katholicisme. Hij waarschuwde echter tegen het stemmingmaken tegen bepaalde groepen van mensen. Hij laakte b.v. scherp de houding van het Vaticaan door op te treden als beschermer tegen het "barbaarse" communisme. Wij strijden tegen systemen, zei hij, niet tegen mensen.

De "internationale dag" werd besloten met het zingen van de "Internationale", waarna Sam de Wolff de roep aanhief: "Leve het socialisme", welke echter door niemand werd overgenomen. Integendeel haastte ieder zich de tent uit om te gaan eten.

Voor de sluiting werd in het Engels, Duits en Nederlands een resolutie bekend gemaakt, waarin o.m. de noodzaak werd geuit van onmiddellijke samenwerking van alle vrijheidsliebende socialistische en arbeidersorganisaties en personen, een en ander hecht verbonden met de strijd der koloniale volkeren voor hun onafhankelijkheid.

De internationale conferentie zag als voornaamste vijanden op deze weg het Amerikaanse militarisme, het totalitaire Stalinisme en de Rooms-katholieke reactie.

De conferentie verklaarde zich solidair met de doelstellingen van deze Volkerenliga tegen het Imperialisme, welke een congres in Londen zal houden van 7 - 10 October 1949.

R.C.P. - De uitslag der gemeenteraadsverkiezingen van Juni 1.1. toonde nogmaals de numerieke zwakte en onmacht van deze partij aan. Trotsky's volgelingen in Nederland gingen in "De Tribune" voort met het stellen van extreem-revolutionaire eisen. Overigens bleef de R.C.P. egeren aan de zelfkant van de grotere communistische formaties, zoals E.V.C. en C.P.N. Op de openingsdag van het congres der Eenheidsvakcentrale verspreidde de R.C.P. een tot dit congres gericht vlugschrift. Daarin werd op de eerste plaats stelling genomen tegen de

"leugen en laster" door E.V.C.-leiders over doel en streven der R.C.P. geuit. Het congres van de E.V.C. kon alleen dan geslaagd worden genoemd, indien de vakbondsdemocratie werd hersteld. Het pamflet bevatte verder de bekende politieke en economische desiderata, welke de R.C.P. gemeenlijk naar voren brengt.

NEDERLANDSE NATURISTENBOND. - Uit een ingesteld onderzoek is gebleken, dat door de houder van een kampeercentrum te Beekbergen (gem. Apeldoorn) op een omrasterd gedeelte van zijn kampeerterrein "De Valouwe" aan personen van beiderlei kunne gelegenheid wordt gegeven aldaar ontkleed te vertoeven, o.a. voor het nemen van zonnebaden. Hij verklaarde in het voorjaar van 1948 met een vijftal vrienden de "Nederlandse Naturalisten Bond" te hebben opgericht. Volgens zijn mededeling bestaat deze bond momenteel uit een 25 à 30 tal werkelijke leden, o.w. ook enkele ongehuwde mannen en vrouwen. In de zomermaanden bezoeken zij dit kampeercentrum, dat volgens de leider wil bevorderen:

- a) zontherapie-natuurgeneeswijze door de inwerking van zonnestralen op het gehele menselijke lichaam;
- b) sexuele opvoeding, zowel van ouderen als kinderen.

In het maandblad "Verstandig Ouderschap" (dd. Febr.'48), uitgaand van de Ned. Vereniging voor Sexuele Hervorming schreef de houder van het genoemde kampeercentrum een propaganda-artikel.

Het maandelijks contactorgaan van de Onafhankelijke Jongeren Beweging, waarover in maandoverzicht no. 6-'49 blz. 14-15 mededelingen zijn gedaan, bevat in de September-aflevering een aankondiging van een andere "naturalisten"-groep: de Werkgemeenschap voor naturisme in de O.J.B. Deze Jongeren Beweging is gelieerd aan figuren in de Ned. Bond van Vrije Socialisten en de Vlamgroep.

Belangstellenden werden uitgenodigd een weekeind (17-18 September) mee te maken op het terrein "De 4 Elementen" van de stichting "Zon en Leven" te Loosdrecht. Een der bestuursleden van de O.J.B., de Vrije Socialist Chris Cornelissen, schreef over dit weekeind:

"Men kan en moet niet verwachten, dat de gehele O.J.B. uit naturalisten zou bestaan. Het naturalist zijn betekent namelijk het zich durven ontdoen van zijn kleren. Als voorstander van het naturisme wijs ik er op, dat ik het naturisme zeker niet als hoofdschotel wil aandienen. Er zijn belangrijker problemen, die onze aandacht vragen. Wanneer er een aantal leden zijn, die het niveau hebben bereikt van het kunnen uitoefenen van de vrije lichaamscultuur en deze cultuur ter bevordering van een gezonde lichamelijke ontwikkeling en een natuurlijke leefwijze in praktijk brengen, handelen zij niet in strijd met de beginselen van de O.J.B., die toch ook een werkgemeenschap voor naturisme voorstaat."

V. INDONESIE.

Er wordt door de leiding der C.P.N. een felle actie gevoerd tegen

de Ronde Tafel-Conferentie en tegen de aan de besprekingen deelnemende Indonesische delegaties. Hierbij is o.a. in het dagblad "De Waarheid" verkondigd, dat met betrekking tot de overeenkomst inzake de order "staakt het vuren" bevestigd wordt de C.P.N.-stelling: "dat het eerste doel van de imperialisten de overheersing van de nationale verzetsbeweging in Indonesië met behulp van de Hattagroep is". Onder de nationale verzetsbeweging wordt dan verstaan: "de verzetsstrijd van het Indonesische volk, aan welks hoofd het Nationaal Democratische Front geleid door de P.K.I. staat".

Aldus wordt over deze strijd gesproken in een ultimo Juli j.l. door het C.P.N.-partijbestuur aangenomen resolutie, waarin het verder heet, dat de verzetsstrijd gestadig in omvang en organisatie is gegroeid. Wat niet behoort tot de communistische groeperingen pleegt landverraad en hiervan worden de aan de R.T.C. deelnemende Indonesische delegaties dan ook beschuldigd. Zij verkopen Indonesië aan het Amerikaanse en Nederlandse imperialisme. De Vrijheidsstrijd (die der communisten) heeft ten doel - aldus bedoelde resolutie - een zelfstandige en soevereine "Republiek van geheel Indonesië, vrij van elke imperialistische inmenging of invloed".

"De anti-imperialistische eenheid is de voornaamste voorwaarde voor de volledige bevrijding van Indonesië van alle vreemde overheersing".

Het is dan ook begrijpelijk, dat het Partijbestuur der C.P.N. verklaart de pogingen te ondersteunen "die door onze illegale zusterpartij de P.K.I. ondernomen worden om, op de grondslag van een consequente anti-imperialistische politiek, de grootst mogelijke nationale eenheid van alle Indonesiërs tot stand te brengen".

De agitatie der C.P.N. heeft hier te lande evenwel onder de Indonesiërs een averechtse uitwerking gehad en wel naar aanleiding van het gebeurde tijdens de op 17 Augustus j.l. te Amsterdam gehouden samenkomst onder auspiciën van verschillende Indonesische verenigingen ter herdenking van het 4-jarig bestaan der Republiek Indonesia. Ongeveer 500 Indonesiërs en 100 Nederlanders, onder wie vooraanstaande communisten, waren daar aanwezig. Indonesische vertegenwoordigers bij de E.T.C. waren mede tegenwoordig, onder wie: Drs. Moh.Hatta, Sultan Hamid II en Anak Agoeng Gde Agoeng.

In voornoemd gezelschap heeft Sudirdjo, (bestuurslid van de "Perhimpunan Indonesia" te Amsterdam en werkzaam op het kantoor van de E.V.C.), een felle communistische redevoering gehouden, waarvan in extenso melding is gemaakt in "De Waarheid". In deze redevoering vroeg hij de aanwezige Drs.Hatta verantwoording af te leggen. Het was, naar het oordeel van "De Waarheid", "een ware verkwikking om naar de stem van de jonge Indonesiër Sudirdjo te luisteren. De redevoering van Sudirdjo was een moedige daad. Hij riep Hatta ter verantwoording. Legde hem de eis voor: leg rekenschap af voor de moorden in de Republiek." (Bedoeld is: op de communisten Mr. Amir Sjarifuddin, Suripno, Darusman, Alimin, Harjono en Muso).

Deze kennelijk op instigatie van de C.P.N. gehouden redevoering had blijkbaar de volledige instemming der in de zaal aanwezige communistenleiders, in wier midden Sudirdjo zich na afloop bevond.

In Indonesische kringen was het resultaat echter tegenovergesteld. Verenigingen, die met de P.I. de bijeenkomst hadden georganiseerd, hebben zich daarna van deze organisatie gedistancieerd, omdat zij zich met het gebeurde niet konden verenigen.

In aansluiting op vorenbedoelde bijeenkomst is op 25 Augustus j.l. te Amsterdam in twee zalen van Bellevue een door de "Perhimpunan Indonesia" uitgeschreven openbare protestvergadering gehouden, bedoeld als protest tegen de woorden op Sjarifuddin c.s. Als sprekers zijn opgetreden L. Suripno, "echtgenote van de op Java vermoorde vrijheidsheld," vorengenoemde Sudirdjo en de E.V.C.-voorzitter B. Blokzijl.

Laatstgenoemde deelde mede, dat de E.V.C. zich tot het Wereld Vak Verbond (W.V.V.) had gewend met het verzoek de campagne voor onvoorwaardelijke vrijlating van alle politieke gevangenen in Indonesië te ondersteunen en de instelling van een commissie van onderzoek naar de toestand in Indonesië te verlangen. Hij verzocht de aanwezigen er voor te zorgen, dat Hatta en het Palacehotel (te Scheveningen) bedolven worden onder de eisen tot vrijlating van vorenbedoelde gevangenen en tot herstel van de "democratische rechten" in Indonesië.

Volgens Blokzijl worden op de R.T.C. niet de belangen van het Indonesische volk behartigd, maar er wordt nagegaan hoe de strijd verscherpt kan worden. Spreker beweerde verder, dat er ter R.T.C. grote onenigheid bestaat over verdeling van de buit.

In deze bijeenkomst waren veel functionarissen van de C.P.N. en van het A.N.J.V. aanwezig. In de openingsrede van de voorzitter werd gestipuleerd, dat de anti-imperialistische krachten in het Indonesische volk sterk zijn toegenomen. Zij behoren tot het Democratische Volksfront, dat evenals in China een belangrijke aantrekkingskracht is voor de arbeiders en de boeren. Verder wijdde hij woorden aan de na de Madiocou-opstand (September 1948) gefusilleerde leiders der Partai Komunis Indonesia (P.K.I.), onder wie Darusman, die naar zijn zeggen, de roemrijke traditie der P.I., welke de 40 jaar van haar bestaan anti-imperialistisch is gebleven, had hooggehouden.

De reeds hiervoren genoemde P.I.-er en communist Sudirdjo sprak ook over de strijd van het Indonesische volk en becritiseerde de sociale en economische toestanden in de Republiek. De Indonesische boeren en arbeiders weten niet waar zij aan toe zijn en zij zullen beslist "aan onze kant staan". Hij stelde verder de vraag of het de bedoeling van de Hatta-klik is nog meer boeren en arbeiders neer te schieten. Tenslotte stelde hij de Chinese communisten ten voorbeeld.

Vorengenoemde Lillah Susilo becritiseerde Drs. Hatta evenzeer. Zij deed verder een beroep op de vrouwen om gemeenschappelijke actie te voeren voor terugzending der troepen uit Indonesië.

Tijdens de vergadering is een brief voorgelezen van het Comité "Hulp aan Indonesië", getekend door J. van Santen, waarin het comité zich solidair verklaart met de P.I.

Behalve Nederlanders vertrokken ook Indonesiërs en Chinezen naar het Jeugdfestival en het daarop aansluitende congres van de World Federation of Democratic Youth (W.F.D.Y.) te Budapest. Ook daar

is het vierjarig bestaan der Republiek Indonesia gevierd. Een speciale verslaggever van "De Waarheid" telefoneerde dienaangaande, dat jongens uit Birma, Ceylon, India, Pakistan en Afrika en een meisje uit Vietnam aan de Indonesische Jeugddelegatie geschenken en bloemen hadden overhandigd.

Namens de Wereld Jeugd Federatie bracht Guy de Boisson (Frankrijk) de groeten aan de Indonesische jeugd over. Michailow, de commissaris van de communistische jeugdbond (Komsomol) in de Sowjet-Unie verklaarde, dat de Amerikaanse en Nederlandse imperialisten de jeugd nooit zullen verslaan.

Nadat een Nederlands zangkoor Indonesische liederen ten gehore had gebracht, dankte (de in Praag wonende Indonesische communist) Sugiono namens de Indonesische delegatie de Nederlandse vrienden voor de ontvangen steun. Hij deed evenals de vertegenwoordiger van China een dringend beroep op alle anti-imperialistische krachten om de strijd in Azië te steunen.

14 September 1949

VI. OVERZICHT DER STAKINGEN IN AUGUSTUS 1949.
Zie blz. 22.

OVERZICHT DER STAKINGEN IN AUGUSTUS 1949.

- 22 -

Bedrijf.	Aanleiding.	Inmenging Vakbonden.	Resultaat.	V o l g n o.
De in Mei '49 in verschillen- de plaatsen uitgebroken stucadoorssta- king is nu vrij- wel geheel ver- lopen.	Aanleiding tot het uit- breken was het feit, dat de lonen werden teruggebracht tot bij CAO toegestane hoogte.	EVC-ABWB leidde en steunde de actie.	De resultaten zijn verschillend. Sommi- ge patroons zijn overgegaan tot het betalen van hogere lonen; in de meeste gevallen zijn de ar- beiders elders gaan werken.	
Bezorgers v/d NV Geïllustreer- de Pers-kantoor Den Haag.	Bezorgers die eerst 4 ct. per verkocht exem- plaar ontvingen, eisten thans 5 ct. per ex.	EVC zegde steun toe.	Gewijzigde eis door directie in overwe- ging genomen; arbeid daarna normaal her- vat.	1
Textielfabr. N.V. Bato Enschede.	Protest tegen inzet- ting van econoom voor ratio- nalisatie arbeidspro- ces.	Unie bemid- EVC-ATEK steunde ac- tie.	Na overleg directie met Unie werk her- vat.	2
Chemische Fabr. Fa. Luiten Enschede.	Protest tegen het in- pakken van warme zeep- vlokken, waarbij grote verstuiving plaats vond.	EVC-Chevofa steunde actie.	Alle stakers ont- slagen.	3
Transport Mij. N.V. Fustex Den Haag.	Eis losse arbeiders van loonsverhoging van f.l.-- tot f.l.25 p.uur.	---	Na toezegging dat wel de overuren met f.l.25 zouden worden betaald, werk normaal hervat.	4
Meubelfabr. "Gehade" te Deventer.	Protest tegen aanstel- ling v.e. het overige personeel onwelgeval- lige arbeider.	NVV bemid- delde.	Na overleg met NVV heeft directie be- trokken arbeider ontslagen.	5

V o l g n o.	Be- gin in vo- rige mnd.	De onder de stakingsstreep vermelde getallen geven het aan- tal stakers aan. De boven de stakingsstreep vermelde getallen geven het aan- tal arbeiders aan, dat in normale toestand werkzaam is. .:staking met vooraf bepaalde tijdsduur (korter dan 24 uren). -:staking met vooraf bepaalde tijdsduur (24 uren of langer). =:staking met niet vooraf bepaalde tijdsduur.																																		
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31				
1																																				
2																																				
3																																				
4																																				
5																																				

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31